

Mijn column nummer 184

Knowing what this world is about...

In 2006 gaf Alfred Hartemink een boekje uit waarin 55 bodemkundigen uit 28 landen hun visie over de toekomst van de bodemkunde geven. Het is een interessant boekje geworden, met een scala aan meningen daarover. De teneur is er een van zorg over de teloorgang van de bodemkunde, terwijl de bodem meer dan ooit onder druk staat.

Volgens Philippe Baveye uit de VS verkeert de bodemkunde in een crisis. Met regelmaat verandert een bodemkundige afdeling zijn naam in iets anders waarin het woord bodem in elk geval niet meer voorkomt. Er zijn minder opdrachtgevers voor het uitvoeren van bodemkundige studies. En de instroom van studenten neemt af. Baveye vindt kortom dat de bodemkunde in een alarmerend tempo haar marktwaarde en zichtbaarheid verliest.

Onlangs verscheen een rapport van het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties. Daarin staat dat de wereldbevolking de komende veertig jaar zal groeien van 6,7 naar 9,2 miljard inwoners. Dit zal de druk op de bodem aanzienlijk groter maken. Er moet immers meer voedsel worden verbouwd en er is meer plek nodig om te wonen, te werken en te recreëren.

Ook het Internationaal Energieagentschap had een alarmerende boodschap. Zelfs het meest drastische beleid kan de opwarming van de aarde niet tegengaan. Dit geeft weer extra druk op de bodem door het overstromen van laag gelegen, vruchtbaar land.

In 1981 scoorden Queen en David Bowie een nummer 1 hit met *Under Pressure*. Daarin zingen zij onder meer *It's the terror of knowing what this world is about*. Deze zin gaat weliswaar niet over de bodem, maar is in dit kader wel heel toepasselijk.

Knowing what this world is about... Ik vind dat bodemkundigen daar duidelijker over moeten zijn. Schrikken alleen is niet voldoende. Het is al nooit een goed idee geweest om de bodemkunde af te schaffen. In het licht van het bovenstaande gezien zou dat zelfs misdadig zijn. Bodemkundigen zullen zich meer bewust moeten worden van de maatschappelijke context van hun vak. En wat meer de nadruk op de communicatie moeten leggen.

In ons eigen land maar ook in het buitenland is er nog heel veel te doen voor bodemkundigen. De klassieke, op landbouw gerichte bodemkunde zal wereldwijd heel hard nodig zijn. De modernere, op verontreiniging gerichte bodemkunde is in Nederland misschien op het eind van haar toepassing, maar zal van grote betekenis kunnen zijn in het buitenland. Bodemkundigen zullen zich in eigen land en daarbuiten meer op het energievraagstuk en op de duurzame inrichting van gebieden moeten gaan richten.

Ik ben benieuwd of deze noties aan de orde zullen komen tijdens de Dag van de Wetenschap op 27 november 2008. Hopelijk tot ziens bij Alterra in Wageningen, dan kunnen we dit nog wat uitdiepen.